

Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

(обн., ДВ, бр. 63 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 86, 105 и 108 от 2006 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2007 г. – бр. 37 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 41, 52, 59, 108 и 113 от 2007 г., бр. 106 от 2008 г., бр. 12, 23, 74 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 77 и 99 от 2011 г., бр. 54, 94 и 103 от 2012 г., бр. 23, 30, 68, 98, 101, 104 и 109 от 2013 г., бр. 1, 105 и 107 от 2014 г., бр. 41, 79, 94 и 95 от 2015 г., бр. 58, 60, 74, 88, 95 и 97 от 2016 г., бр. 85, 92, 96 и 97 от 2017 г., бр. 24, 65 и 98 от 2018 г., бр. 24, 33, 96, 100, 101 и 102 от 2019 г., бр. 14, 18, 52, 55, 71, 104 и 107 от 2020 г., бр. 17 и 111 от 2021 г., бр. 14, 18, 52 и 58 от 2022 г.)

§ 1. В чл. 14а, ал. 11 след думите „което управлява електронен интерфейс“ се добавя „установено на територията на страната, включително по постоянен обект“.

§ 2. Създава се чл. 28а:

„Специален ред за деклариране на доставка на стоки, изпращани или превозвани извън територията на Европейския съюз от доставчик, неустановен на територията на Европейския съюз

Чл. 28а. (1) При извършване на доставка на стоки по чл. 28 от доставчик, който не е установен на територията на Европейския съюз, в подадената митническа декларация за износ се посочва, че стоките се изпращат или превозват извън територията на Европейския съюз, като в клетка 44 „Допълнителна информация/представени документи/сертификати и разрешения“ от декларацията за износ се вписват данни за идентификационен номер по ДДС на доставчика и номер на фактурата за стоките чрез съответните кодове.

(2) Митническите органи разрешават изпращането или превозването на стоките извън територията на Европейския съюз, когато след извършване на проверка се установи, че декларираният индивидуален идентификационен номер на доставчика в базата данни за идентификационни номера по ДДС е валиден и че съответства на идентификационния номер на доставчика, посочен във фактурата.“

§ 3. В чл. 58, ал. 1, т. 2, буква „в“ думите „държавата членка-домакин“ се заменят с „приемащата държава“.

§ 4. В чл. 68, ал. 3, т. 1 след думите „търговския регистър“ се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

§ 5. В чл. 74 се създава ал. 5:

„(5) Регистрираното лице по чл. 102 има право на приспадане на данъчен кредит и за получените стоки и услуги в периода по чл. 102, ал. 3 и 4 при условията на този член.“

§ 6. В чл. 78 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 се създава изречение второ: „Регистрираното лице е длъжно да коригира размера на ползвания данъчен кредит при пълно или частично неплащане по доставката, ако вземането му е окончателно несъбираемо или са налице доказателства за вероятната му несъбираемост.“

2. В ал. 3 думата „новия“ се заменя с „анулирания“.

§ 7. Създава се чл. 78а:

„Право на приспадане на данъчен кредит след корекция на грешно данъчно третиране на доставка

Чл. 78а. (1) В случаите на погрешно съставени документи по чл. 116, ал. 2, 3 и 6 и по чл. 117а, ал. 2 правото на приспадане на данъчен кредит възниква през данъчния период, през който е издаден новият данъчен документ, и се упражнява през този или през някой от следващите 12 данъчни периода само когато погрешно съставеният документ е включен в дневника за покупките на получателя в срока по чл. 72.

(2) При грешно данъчно третиране на доставка, при наличие на влязъл в сила акт, издаден от орган по приходите, правото на приспадане на данъчен кредит възниква през данъчния период, през който е издаден новият данъчен документ, и се упражнява през този или през някой от следващите 12 данъчни периода, само когато погрешно съставеният документ е включен в дневника за покупките на получателя в срока по чл. 72 и установеното задължение с акта е внесено в държавния бюджет по сметка на компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите или прихванато по чл. 92.“

§ 8. В чл. 80, ал. 2, т. 5 накрая се добавя „или на фирмен стандарт, когато не е налице нормативен акт, и в обичайните за съответната дейност размери;“.

§ 9. В чл. 87, ал. 3 след думите „търговския регистър“ се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

§ 10. В чл. 97а, ал. 2 накрая се добавя „за които данъкът по доставката се дължи от получателя – данъчно задължено лице или данъчно незадължено юридическо лице.“

§ 11. В чл. 102 се създават ал. 6-8:

„(6) Данъчно задължено лице, регистрирано по този член, може да издаде данъчен документ, в който да начисли дължимия данък за извършените от него доставки, за периода по ал. 3 и 4, когато задълженията по ал. 3 и 4, определени с ревизионен акт са внесени в държавния бюджет по сметка на компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите или прихванат по чл. 92 от закона.

(7) В случаите на ал. 6 правото на приспадане на данъчен кредит за регистрираното лице по този член възниква през данъчния период, през който е издаден данъчният документ, и се упражнява през този или през някой от следващите 12 данъчни периода само когато дължимия данък, определен по ал. 4 е внесено в държавния бюджет по сметка на компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите или прихванат по чл. 92.

(8) Когато регистрирано по този член лице е извършило доставки по чл. 163а, ал. 2, за които данъкът е изискуем от получателя по доставките, ал. 3 и 4 не се прилагат.“

§ 12. В чл. 107 навсякъде след думите „търговския регистър“ се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

§ 13. В чл. 109, ал. 1 накрая се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

§ 14. В чл. 110, ал. 1 т. 1 се изменя така:

„ 1. е налице основание за задължителна deregистрация по чл. 107, т. 1, 2, 6 и 7, при прекратяване на юридическото лице без ликвидация и при заличаване на юридическо лице, избрало да остане регистрирано до датата на заличаването му от търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел;“

§ 15. В чл. 115 се създават ал. 8-11:

“(8) Доставчикът може да коригира данъчната основа и начисления данък по извършена доставка на стоки или услуги на територията на страната в случай на пълно или частично неплащане, ако вземането му е окончателно несъбираемо или са налице доказателства за вероятната му несъбираемост.

(9) Корекцията по ал. 8 се извършва чрез издаване на кредитно известие, с изключение на случаите по ал. 10, т. 2 и 3.

(10) Вземането се счита за окончателно несъбираемо в случаите, когато:

1. е погасено по давност и са налице доказателства за неуспешно проведено изпълнително производство;

2. длъжникът е обявен в несъстоятелност;

3. длъжникът е заличен след приключило производство по ликвидация.

(11) Несъбираемостта на вземането се счита за вероятна, когато вземането не е било изпълнено или погасено по друг начин в продължение на 730 дни от датата на изтичането на срока за неговото изпълнение, определен в договора или фактурата, и са налице доказателства, че длъжникът не разполага с активи, срещу които да бъде насочено принудителното изпълнение. Корекция на начислен данък по доставка, по която вземането се счита за вероятно несъбираемо, не се допуска, ако вземането е прехвърлено възмездно преди датата на издаване на кредитното известие, както и в случай, че няма промяна в стойността на активите на получателя по доставката между датата на извършване на доставката и изтичането на 730-дневния срок от датата, на която плащането по същата става изискуемо.

(12) В случаите на ал. 10, т. 2 и 3 не се извършва корекция по ал. 8.“

§ 16. В чл. 116, ал. 7 думите „по ал. 2, 3 и 6“ се заменят с „по този член“.

§ 17. В чл. 117а, ал. 5 думите „по ал. 2“ се заменят с „по този член“.

§ 18. Създава се глава дванадесета „а“ с чл. 123а:

„Глава дванадесета „а“

Общи задължения за доставчиците на платежни услуги

Чл. 123а. (1) Данъчно задължени лица, които са доставчици на платежни услуги, са длъжни да водят електронен регистър на получателите и на плащанията във връзка с платежните услуги, които изпълняват за всяко календарно тримесечие на доставките на стоки и услуги.

(2) Алинея 1 се прилага за платежните услуги, предоставяни във връзка с трансграничните плащания. Плащането се счита за трансгранично, когато местонахождението на платеща е в страната, а местонахождението на получателя е в друга държава членка, в трета страна или територия. Алинея 1 не се прилага за вътрешните плащания.

(3) За целите на ал. 2 за местонахождение на платеща се счита държавата членка, съответстваща на следните идентификатори:

1. IBAN на платежната сметка на платеща или всеки друг идентификатор, който недвусмислено определя и предоставя местонахождението на платеща, или когато не са налични такива идентификатори;

2. ВИС или всеки друг бизнес идентификационен код, който недвусмислено определя и предоставя местонахождението на доставчика на платежни услуги, действащ от името на платеща.

(4) За целите на ал. 2 за местонахождение на получателя се счита държавата членка, третата страна или територия съответстваща на следните идентификатори:

1. IBAN на платежната сметка на получателя или всеки друг идентификатор, който недвусмислено определя и предоставя местонахождението на получателя, или когато не са налични такива идентификатори;

2. ВИС или всеки друг бизнес идентификационен код, който недвусмислено определя и предоставя местонахождението на доставчика на платежни услуги, действащ от името на получателя.

(5) Данъчно задължени лица, които са доставчици на платежни услуги на получателя, са длъжни да водят електронен регистър на получателя на плащането по ал. 1, когато местонахождението на доставчиците на платежни услуги и на платеща, и на получателя на трансграничното плащане е в различни държави членки.

(6) Доставчик на платежни услуги прилага ал. 1 и 2, когато е предоставил повече от 25 трансгранични плащания към един и същ получател през едно календарно тримесечие. Броят на трансграничните плащания, се изчислява въз основа на броя на платежните услуги, предоставени от доставчика на платежни услуги поотделно към всеки получател по държави членки и по идентификаторите, посочени в ал. 4. Когато доставчикът на платежни услуги разполага с информация, че получателят има няколко идентификатора, изчисляването се извършва по получател.

(7) Данъчно задължени лица, които са доставчици на платежни услуги на платеща, са длъжни да водят електронен регистър на плащанията по ал. 1, когато местонахождението на доставчикът на платежни услуги на получателя на трансграничното плащане е в трета страна или територия.

(8) Алинея 7 не се прилага за платежни услуги, предоставяни от доставчиците на платежни услуги на платеща по отношение на всяко плащане, ако поне един от доставчиците на платежни услуги на получателя се намира на територията на страната - държава членка по произход или на територията на друга държава членка - приемаща държава членка. В тези случаи доставчика на платежни услуги на платеща включва платежните услуги при изчисляването на броя на трансграничните плащания по ал. 6.

(9) Регистърът по ал. 1 се води в електронен формат, определен с правилника за прилагане на закона, за срок от три календарни години, считано от края на календарната година, в която е извършено плащането.

(10) Регистърът по ал. 1 съдържа следната информация:

1. ВИС или всеки друг бизнес идентификационен код, който недвусмислено идентифицира доставчика на платежната услуга;

2. името или наименованието на предприятието на получателя, както е въведено в регистъра на доставчика на платежни услуги;

3. ако има такъв, идентификационния номер по ДДС или друг национален данъчен номер на получателя;

4. IBAN или ако липсва IBAN, всеки друг идентификатор, който недвусмислено определя и предоставя местонахождението на получателя;

5. ВИС или всеки друг бизнес идентификационен код, който недвусмислено определя и предоставя местонахождението на доставчика на платежни услуги, действащ от името на получателя, когато получателят получава финансовите средства, без да разполага с платежна сметка;

6. ако има такъв, адреса на получателя, както е въведен в регистъра на доставчика на платежни услуги;

7. данни за всяко трансгранично плащане по ал. 2;
8. данни за всички възстановявания на изплатени средства, определени като такива, за трансграничните плащания, посочени в т. 7.

(11) Информацията по ал. 10, т. 7 и 8 съдържа следните данни:

1. датата и часа на плащането или на възстановяването на изплатени средства;
2. сумата и валутата на плащането или възстановяването на изплатени средства;
3. държавата членка по произход на плащането, получено от получателя или от негово име, държавата членка по местоназначение на възстановяването на изплатени средства, в зависимост от случая, и информацията, използвана за определяне на произхода или местоназначението на плащането или на възстановяването на изплатени средства в съответствие с ал. 3 и 4;

4. всякаква допълнителна информация, която недвусмислено идентифицира плащането;

5. когато е приложимо, информация, че плащането е започнало в помещенията на търговеца.

(12) Доставчиците на платежни услуги предоставят електронният регистър по ал. 1 не по-късно от последния ден на месеца, следващ календарното тримесечие, за което се отнася информацията, по електронен път или посредством стандартен електронен формуляр пред Националната агенция за приходите, когато страната е държава членка по произход на доставчика на платежни услуги или е приемаща държава, когато доставчикът на платежни услуги предоставя платежни услуги в държава членка, различна от държавата членка по произход.“

§ 19. В чл. 126 се създават ал. 9 и 10:

„(9) Лице, на което е прекратена регистрацията по този закон, при настъпване на обстоятелство за изменение на данъчната основа или за разваляне на доставката, (несъбираемост) за която му е издаден данъчен документ с начислен данък преди датата на прекратяване на регистрацията му, по който то е упражнило право на приспадане на данъчен кредит, след получаване на документа за изменение на данъчната основа или за разваляне на доставката писмено уведомява териториална дирекция на Националната агенция за приходите, която след преценка издава разрешение или отказва включването му в дневника за покупките и в справката декларация.

(10) В 14-дневен срок от получаване на разрешение по ал. 9 лицето подава декларация по чл. 125, ал. 1 и отчетни регистри по чл. 124 за периода, през който е получен съответният документ, по ред, определен с правилника за прилагане на закона.“

§ 20. В чл. 132 навсякъде след думите „търговския регистър“ се добавя „и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел“.

§ 21. В чл. 133, ал. 2 се създава изречение второ: „Доставчик, който не е установен на територията на Европейския съюз и извършва доставка на стоки по чл. 28, се регистрира по този закон задължително чрез акредитиран представител.“

§ 22. В чл. 153 ал. 2 се изменя така:

„(2) Лице, регистрирано на основание чл. 156 за прилагане на режим в Съюза, за доставки на услуги с получатели данъчно незадължени лица, включително и с място на изпълнение на територията на страната, когато доставките са извършени от постоянен обект на територията на друга държава членка, прилага общите правила на закона.“

§ 23. В чл. 154, ал. 1 се правят следните изменения:

1. Точка 1 се изменя така:

„1. извършва доставки на услуги с място на изпълнение на територията на държава членка, по които получатели са данъчно незадължени лица;“

2. Точка 5 се отменя.

§ 24. В чл. 157б се правят следните изменения:

1. В ал. 5 т. 1 се изменя така:

„1. не е извършвало дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии 24 последователни данъчни периода и не е подало заявление за дерегистрация за прилагането на режима;“

2. В ал. 7 т. 1 се изменя така:

„1. не е извършвало дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии, 24 последователни данъчни периода и не е подало заявление за дерегистрация за прилагането на режима;“

§ 25. В чл. 159а, ал. 13 накрая се добавя „и 4“.

§ 26. В чл. 163а се създава ал. 4:

„(4) Алинея 2 не се прилага от лице, което не е данъчно задължено лице по смисъла на чл. 3, ал. 5“

§ 27. В чл. 169, ал. 1, т. 1 думите „идентификационен номер по чл. 84 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс“ се заличават.

§ 28. В чл. 172 ал. 1 се изменя така:

„(1) Освободен от данък е вносът на стоки:

1. под дипломатически или консулски режим на стоки, които са освободени от митни сборове;

2. от международни организации, признати за такива от държавните органи на приемащата държава или от членове на такива организации при ограниченията и условията, установени в международните конвенции за създаване на организациите или в споразуменията за техните седалища;

3. за които, в закон или международен договор, ратифициран и обнародван по съответния ред, е предвидено освобождаване на вноса от данъци, налози или други вземания (плащания, облагания) с ефект, еквивалентен на косвен данък, при условията на чл. 396 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност.“

§ 29. В чл. 173 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се добавя „при условията на чл. 396 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност.“

2. В ал. 6:

а) в т. 1, буква „г“ думите „държавата членка-домакин“ се заменят с „приемащата държава“;

б) в т. 2 думите „държава домакин“ се заменят с „държава на установяване“.

§ 30. Член 174а се изменя така:

„Удостоверяване на обстоятелства

Чл. 174а. Документите, с които се удостоверява наличието на обстоятелствата по тази глава, се определят с правилника за прилагане на закона.“

§ 31. В чл. 176в, ал. 4 и 5 думите „в 7-дневен срок“ се заменят с „в 3-дневен срок“.

§ 32. Член 191а се изменя така:

„Чл. 191а. (1) Лице, което извършва сервизно обслужване, въвеждане в експлоатация, регистрация на ФУ/ИАСУТД или демонтаж на фискална памет не по установения за това ред, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер от 1000 до 5000 лв. Същото наказание се налага на лице, което наруши целостта на пломбите на електронна система с фискална памет не по установения за това ред.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 размерът на глобата или имуществената санкция е в размер от 2000 до 10 000 лв.“

§ 33. В § 1 от допълнителните разпоредби се създава т. 104:

„104. За целите на чл. 123а:

а) „доставчик на платежни услуги“ е всяка от категориите доставчици на платежни услуги, посочени в чл. 1, параграф 1, букви „а“—„г“ от Директива (ЕС) 2020/284 на Съвета от 18 февруари 2020 г. за изменение на Директива 2006/112/ЕО по отношение на въвеждането на определени изисквания за доставчиците на платежни услуги (ОВ, L62/7 от 2 март 2022г.), или физическо или юридическо лице, което се ползва от освобождаване в съответствие с чл. 32 от същата директива;

б) „платежна услуга“ е всяка от стопанските дейности, посочени в т. 3 — 6 от приложение I към Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ, L 337/35 от 23 декември 2015 г.), наричана по-нататък „Директива (ЕС) 2015/2366“;

в) „плащане“, с изключение на предвиденото в чл. 3 от Директива (ЕС) 2015/2366, е „платежна операция“ съгласно определението в чл. 4, т. 5 от посочената директива или „наличен паричен превод“, съгласно определението в чл. 4, т. 22 от посочената директива;

г) „платец“ е платец съгласно определението в чл. 4, т. 8 от Директива (ЕС) 2015/2366;

д) „получател“ е получател съгласно определението в чл. 4, т. 9 от Директива (ЕС) 2015/2366;

е) „държава членка по произход“ е държава членка по произход съгласно определението в чл. 4, т. 1 от Директива (ЕС) 2015/2366;

ж) „приемаща държава членка“ е приемаща държавата членка съгласно определението в чл. 4, т. 2 от Директива (ЕС) 2015/2366;

з) „платежна сметка“ е платежна сметка съгласно определението в чл. 4, т. 12 от Директива (ЕС) 2015/2366;

и) „IBAN“ е IBAN съгласно определението в чл. 2, т. 15 от Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 година за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 (ОВ, L 94/22 от 30 март 2012г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета“;

к) „BIC“ е BIC съгласно определението в чл. 2, т. 16 от Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета.

§ 34. В § 1а от допълнителните разпоредби се създават т. 23 и 24:

„23. Директива (ЕС) 2022/542 на Съвета от 5 април 2022 година за изменение на директиви 2006/112/ЕО и (ЕС) 2020/285 по отношение на ставките на данъка върху добавената стойност (ОВ, L107/1 от 6 април 2022 г.)“

24. Директива (ЕС) 2020/284 на Съвета от 18 февруари 2020 г. за изменение на Директива 2006/112/ЕО по отношение на въвеждането на определени изисквания за доставчиците на платежни услуги (ОВ, L62/7 от 2 март 2022 г.)“.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 35. (1) Когато данъчно задължени лица преди влизането в сила на този закон са подали искане за възстановяване на ДДС, начислен по доставки, за които е налице окончателна несъбираемост на вземането по доставката или е доказана вероятната му несъбираемост, и искането е подадено в срока по чл. 129, ал. 1 от Данъчно-осигурителен процесуален кодекс, се смята, че искането е подаден в срок, дори и кредитните известия да са издадени след изтичането на 5 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината на възникване на основанието за възстановяване на ДДС.

(2) Параграф 15 се прилага и за неприключилите към датата на влизане в сила на този закон административни и съдебни производства.

§ 36. Законът влиза в сила от 1 януари 2023 г., с изключение на параграфи 18 и 33, които влизат в сила от 1 януари 2024 г.